

KULTUUR

Estonias näeb taas Vabbe „Itaalia komöödiat“

Rahvusoper Estonia jalutuskoridoris näeb nädalavahtusest Ado Vabbe pannoo „Itaalia komöödia“ (1926) reprot. Pannoo hävis 1944. aasta märtsipommitamises ühes teatriga. Veel on võimalik tutvuda mahuka monograafiaga „Ado Vabbe. Wunderbar“. EPL

Lastefilmide festival Artises

10.-18. oktoobrini näeb kinos Artis joonis- ja dokumentaalfilme loodusest ja loomadest. Linastuvad „Paras pähe - lugusid oravamaailmast“,

„Kokamütsiga öökull“, „Printsi merereis“ ja „Meie unistus- te talu“. Viimane linastub eesti keelsete subtiitritega, kõik teised eesti keeles. EPL

Mis imeloom on Eesti külavestern?

„Valguses ja varjus“ kisub *nordic noir*'i poole, mida telekanalite juhid kardavad nagu vanakurat vätku.

ARVUSTUS
Katrin Pauts
kirjanik

Esialgu mõjub Diana (Mirtel Pohla) hapra ja hädisena, kuid peagi ilmneb tema sisemine sitkus.

Foto: Marek Metslaid

Melanhoolias supleb režissöör Ergo Kuld nagu kala vees. Pildil Mirtel Pohla ja Indrek Sammul

Kaader seriaalist

SERIAAL

„Valguses ja varjus“

Režissöör Ergo Kuld
Stsenarist Martin Algus
Osades Mirtel Pohla, Indrek Sammul, Epp Eespäev, Karin Rask, Saara Nüganen, Raimo Pass jt
Vaadatav Elisa Huubis 2. oktoobrist

ole kindel, kas on parim mõte kasutada pidevalt sama näitlejat, nii et temast kujuneb produktioonitiimi firmanägu. Ent eks sel ole praktilisi põhjuseid: tuttava inimesega on režissööril kindlam töötada. Särtsu toob Saara Nüganeni kehastatud politseinik, kes vägagi meenutab Alguse ja Kulla „Mendi“ üht värvikamat teatelaskuju Relika Solnoskovat.

Äraproovitud skeem

Sarja lugu algab teelolekust, mis on saladustelugudele kõige tavalisem avang. Mirtel Pohla kehastatud peategelane Diana on tüdinenud oma

le, aga ilmselt oleksid autorid selle ideega TV3 või Kanal 2 poole pöördudes siiski vastu näppe saanud.

Pooltargument oleks olnud nõutud ja armastatud näitleja Mirtel Pohla peaosas, aga muidu on sari peavoolu maitse jaoks ikka ivake liiga melanhoolne ja kisub *nordic noir*'i poole, mida meie telekanalite

Ilmselt oleksid autorid selle ideega TV3 või Kanal 2 poole pöördudes siiski vastu näppe saanud.

juhid kardavad nagu vanakurat vätku. Põhjus on lihtne: reiting jääb tavaliselt kehakeseks.

„Valguses ja varjus“ meeldib kindlasti „Varjudemaa“ ja „Nukumaja“ vaatajale, sest tuttavlikku on küllalt palju alates kas või Karin Raskist, kes seekord on küll kõrvalosas, aga sellest automaatsete paralleelide tõmbamiseks piisab. Ma ei

Eesti seriaalimaastikul praegu domineeriva tandemi Martin Alguse ja Ergo Kulla uut seriaali „Valguses ja varjus“ vaadates tabas mind üks äratundmine teise järel. Midagi on seal kunagistest lemmikutest „Varjudemaa“ ja „Mendist“, midagi ka mu enda kirjutatud „Nukumajast“, mille režissöör oli samuti Kuld. Kas selline kõigi sarjade summa on hea või halb?

Esiteks olgu kiidetud Elisa Huub ja teised kodumaised voogedastusplatvormid, mille juhtidel paistab vaatajate arvust piisavalt üksikõik olevat, et riskida huvitavamate projektidega, kui näitavad kommertskanalid. „Reetur“, millest on viimasel ajal palju juttu olnud, on siiski niisitööde. Peavoolukanalid on õppinud neid kartma: reitingut silmas pidades on kindlam valida kunstiliselt pretensioonitund koguperesarjad nagu „Õnne 13“, „Pilvede all“ jt. Huubi värskeim seriaal „Valguses ja varjus“ liigub sel skaalal veidi rohkem peavoolu poo-

ihkab vabaneda inimese, kel pole enam midagi kaotada ja kes samal ajal vajab mingit lunastust. Eespäeva tegelaskuju meeldib mulle kui eraldatud maanurgas üles kasvanule väga: olen ammu oodanud, et keegi ehitaks niisuguse naisekuju ümber põneva loo. Ei ole veel ükski vana küla pääsenud võimukast matriarhist, kes on kohalik aborditegija, puskari-ajaja või laenuhai (kõnealusel juhul viimane).

Ka ülejäänud kohustuslikud kriminaisteka komponendid on olemas: salapärase enesetapp kaugel minevikus; veider ohtlikuna näiv kaju, kelle kavatsustest kohe aru ei saa (võtan mürki, et temast hakkab varsti hargnema armulugu); kohalik kurikael; veidrad hääled ja sündmused majas; trobikond külaelanikke, kel kõigil paistab olevat midagi varjata; politseinik, kes esimese hooga midagi ei usu, jne.

Mille poolest on siis vestern?

Alguse ja Kulla nimetatud žanrimääratlus vestern on lennuka kõlaga, aga mida see õieti tähendab? Klassikalises mõttes on vestern Metsikus Läänes aset leidev seiklus, mille areen on päratu ääremaa, kus lobbab seadus ja omakohus. Tavalises vesternisüžees on peategelasel vaja hirmsa ülekohtu eest kätte maksta. Hobused kappavad ja püstolid pauguvad. Püssipauke „Valguses ja varjus“ esimestes osades ei kõla, aga lindpriid meenutab üks tegelane küll – ainult hobuse asemel on tal jalgratas. Minu arvates on see sari mitme žanri kombinatsioon, mis kohati meenutab klassikalist Briti külakrimkat (politseiniku tegelaskuju lisab ka vajaliku huumorit), aga melanhooliale kalduva pildikeele ja taustamuusika poolest Põhjamaade *noir*'i. Küllap sugeneb edaspidi ka vesternielemente: mingis vormis omakohus tundub olevat tõenäoline.

Ergo Kullal on režissööri- na välja kujunenud käekiri, mille järgi tunneb tema tehtud tööd ära ka tiitreid lugemata. Melanhoolias supleb ta nagu kala vees, samuti väikes- tes poeetilistes pildivigurites, mis kõnelevad teinekord sama palju kui sõnad.

Pealkirja „Valguses ja varjus“ tagamaa saabki klaariks pildikeelest. Avaosa algab heledates toonides ja steriilses valges keskkonnas (koguni peategelase auto on valge!) ning edaspidi muutub koloriit aina tumedamaks ja müstilisemaks. Ka peategelane tumeneb lausa visuaalselt sedamööda, kuidas ta hakkab oma võltsist elust eemaldudes endas ürgset jõudu avastama. Ootan üsna suure põnevusega, kuhu Mirtel Pohla Diana oma teekonnal lõpuks välja jõuab. ●

Rootsi bänd Dirty Loops on oma ainulaadse ja dünaamilise helikeelega pälvinud tähelepanu üle maailma.

Foto: pressimaterjalid

Jazzkaar: dünaamiline Rootsi sensatsioon, särav noor trummar ja ohtralt funk'i

Valisime 9.–15. oktoobrini toimuva džässipeo muusikaprogrammist välja mõned eredad tähed, keda soovitame kuulama minna.

Reedel, 9. oktoobril kell 22 astub Vabal Laval üles Rootsi bänd Dirty Loops. Nad esinevad Eestis esimest korda. Bänd on pälvinud tähelepanu oma ainulaadse helikeelega, mis sulatab plahvatuslikuks tervikuks popi, džässi, funk'i ja R&B.

Laupäev ei jää oma energia- ga reedest maha. 10. oktoobril kell 00.30 hakkab Vabal Laval publikut hullutama Siim Aimla Funk Band. Funk on Siim Aimla soontes voolanud juba pikka aega ja omanimelise koosseisu lavakõla trumpli on funk-muusikale iseloomulikud puhkpillid. Koosseisule lisab hingestatust soulidiiva Kristi Raiase ehk Rita Ray küla- lislivokaal.

Pühapäeval, 11. oktoobril näeb laval nooruslikku rütmi ja oskuslikult loodud helimaailma. Kell 17.45 esineb Tallinnas Fotografiskas üks kodumaa noorema generatsiooni säravamaid trumma- reid Ramuel Tafenau. Muusik esitab laule oma debüüt- albumilt „Gather Around“, mis serveerib helgelt kõlavat põhjamaist džässi. Trummarit saadab laval muljet avaldav kooslus: Joel Remmel klahv- pillidel, Mihkel Mälgand bas- sil, Tobias Tammearu tenor- saksofonil, Allan Järve flüü- gelhornil ning Johannes Laas ja Kalle Pilli kitarridel. ●

Kertu Kärk, Jazzkaare meedia- tiimi vabatahtlike koordinaator